

GAZETA POLSKA

WARUNKI PRENUMERATY:

CENNIK: w Brazylii 14\$000, do Argentyny 6 pezów, do Ameryki Północnej i do Europy 3 dolary.
Numer pojedynczy 400 rejsów.

WARUNKI OGŁOSZEN
Zwykłe ogłoszenia do 3 cm. wysokości (jedną linię) 3\$000, 2 razy 5\$000, 3 razy 7\$000, 6 razy 12\$000.
Wielkie ogłoszenia po 600 rejsów (urzędowe 1\$000) na 1 cm. jednołam. W tekście 100 proc. drożej. Ceny ogł. 50 proc. niższe ogłosz. tylko za gotówkę.

ADRES dla LISTOW I PRZESYŁEK POCZTOWYCH
Gazeta Polska, Curitiba - Parana, Caixa Postal B
Pieniądże należy wysłać tylko pocztą jako „Vale Postal” i „Carta com Valor”, lub też za pośrednictwem banków (Do listów zwyczajnych a nawet rejestrowanych pieniędzy złączyć nie wolno).

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
mieści się przy ulicy Conselheiro Laurindo No. 6
[blisko Uniwersytetu Paranańskiego.]
Gazeta wychodzi raz na tydzień, zawsze w środę.
Wydawca: Franciszek Wochnik.
Redaktor: Ignacy Sklarski

Nr. 37

Kurytyba, Środa dnia 12 września 1928

Rok XXXVII

Urzędowy głos angielski o Polsce

R. E. Kimens, radca handlowy i poselstwo brytyjskie, w Warszawie, znany w kręgach przemysłowych i handlowych Polski, złożył swemu urzędowi raport o sytuacji gospodarczej i finansowej roku 1927 i raport ten, opublikowany dla użytku urzędów, jak prywatnego w Anglii.

Wielka Brytania posiada doskonałą organizowaną służbę gospodarczą, zagranicą. Wie o tem dobrze za pomocą „Department of Overseas Trade” przez przedstawicieli gospodarczych rządu brytyjskiego zagranicą, można mieć pełne informacje, jako do bezstronnie i rzetelnie opracowanego sprawozdania sytuacji finansowej i gospodarczej tego kraju, w którym przedstawiciel ten urzęduje. Dlatego też to, co Kimens napisał o Polsce w swoim raporcie, posiada dla rozwoju polskiej sytuacji gospodarczej i finansowej z Anglią o wiele większe znaczenie od każdej akcji propagandowej.

Nie będziemy zajmowali się treścią 45 stronnicowego raportu R.E. Kimensa w jego przeważającej części sprawozdawczej. Powiemy krótko, iż raport ten jest doskonały i zwięzły sposób przedstawi on w swoim raporcie kolejno sprawy finansowe, nasz handel, przemysł, komunikację i sprawy społeczne. Załączniki statystyczne w liczbie 13 kończą tę część raportu dla każdego kupa, czy przemysłowca angielskiego pracę. Najbardziej ciekawym raportu tego interesującym przedmiotem, w której Kimens dał osobisty pogląd na sytuację gospodarczą Polski w ciągu ubiegłego roku.

Pogląd ten jest korzystny. Na wstępie czytamy tam, iż rok 1927 był dla Polski okresem wyraźnej prosperity („marked prosperity”) we wszystkich dziedzinach jej życia gospodarczego. Początek następuje ten rodzaju uzasadnienie:

„Jak zaznaczono w ostatnim raporcie, oznaki poprawy dały się zauważyć u schyłku 1916 r. wówczas jednak trudno było wyrazić nadzieję co do tego, czy poprawa ta była do zadowolenia wyłącznie w odrobinie, jak Polska użyła z jej wielkiego wywozu węgla skutek przerwy węgłowej w Zjednoczonym Królestwie, czy też w innych weszły również czynniki o bardziej stałym charakterze.”

Nie mniej Kimens, stwierdziwszy przednio, iż postęp we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, „przeszedł najmiejże nieraz granicę” („has surpassed the best expectations”), dochodzi w rezultacie do wniosku iż:

„Położenie przy końcu roku było pod każdym względem bardziej optymistyczne i Polska poczyniła obecnie przedstawiać większe możliwości zagranicznych przedsięwzięć, niż dotychczas. Rynek zbytu dla towarów i jako pole dla rozwoju kolei, robót publicznych i urzędów komunalnych.”

Początek następuje ustęp najważniejszy:

„Poprawa sytuacji umożliwiła rzetelnie umieszczenie zagranicą pierwszej wielkiej pożyczki zagraniczej. Pożyczka ta, zapewniając stałość waluty, może być, jak uważa się w niektórych kołach, punktem zwrotnym dla Polski, gdyż pociąga za sobą poprawę sytuacji, że za pożyczką tą pójść dalej, które są niezbędne dla rozwoju naturalnych zasobów kraju, budowy kolei i robót publicznych, oraz dla rozwoju handlu i przemysłu, od czego zależy ostateczna stałość i prosperity Polski.”

Kimens kończy w ten sposób swą przedmowę:

„W rezultacie istnieje wszelka nadzieja, aby mieć nadzieję, iż Polska weszła w okres trwającego rozwoju gospodarczego.”

Gdyby Niemcy zwyciężyli.

Pacyfistyczny organ niemiecki „Menschheit”, wychodzący w Wiesbaden, ogłasza artykuł pod tytułem „Gdyby Niemcy zwyciężyli”, w którym, opierając się na pracy niemieckiego socjal-demokratycznego posta, Pawia Lewi, „Polityk und Wirtschaft” podaje tekst „bardzo skrótnego” listu admirała von Holtzendorfa, głównego dowódcy floty niemieckiej, datowany 13 kwietnia, 1918 roku; główne jego punkty są następujące:

Odzielny pokój z Francją mógłby być zawarty na podstawie podziału Belgii; wszystkie ziemie wallońskie zostałyby przyłączone do Francji, a Flandryja tworzyłaby państwo „autonomiczne”. Państwo to pozostałoby pod opieką Niemiec, jak wschodnia Kurlandja (obecnie stanowiąca część Łotwy, wówczas jednak zajęta militarnie przez Niemcy) Taka Flandryja pozwoliłaby Niemcom okrążyć ekonomicznie Holandję i uzależnić ją gospodarczo od Niemiec.

Wówczas Niemcy stałyby się tak silne wobec Holandji, że ta byłaby zmuszona zawrzeć z nimi przymierze zaczepno-odporne.

Niemcy, mówi dalej list, zrozumieją konieczność dla siebie zapewnienia bezpieczeństwa, czyniąc w przyszłości zarówno z Holandji, jak i Belgii, punkt w wypadku wojny przeciwko Anglii; da to Niemcom do ręki środki nacisku, które pozwolą przyspieszyć z Holandji bieg wypadków. Ze sprzymierzoną Holandją musi zniknąć militarne siły małej Flandryi otoczonej z jednej strony przez terytorjum nieprzyjacielskie, z drugiej przez inne państwo, o wątpliwej neutralności.

Autor listu (nie wiadomo do kogo był skierowany) mówi następnie o możliwościach „wspólnego wykorzystania” kolonii holenderskich, jako i naturalnej ewentalności, jeśli by wypadki przybrały podobny obrót.

„Zapowiedzieliśmy, że wskrzesimy niepodległe państwo belgijskie, ale deklaracja nasza została przekreślona zarówno przez naszą akcję ludową we Francji, jak i przez stałe odrzucanie naszych warunków. Tak czy inaczej, należy jak najszybciej zacząć oświadczenia w powyższym sensie umysłów i serc niemieckich.”

Coraz więcej dokumentów wydobywa się na światło dzienne, świadczących o „obrotnym charakterze” wojny, prowadzonej w ciągu lat czterech przez Niemcy.

mem centrum miasta powinna być ostrzeżeniem dla innych kupców i mieszkańców miasta i zachęceniem ich do czujności i baczności.

KURYTYBA BĘDZIE MIAŁA WROTCĘ NOWE CHODNIKI. „Gazeta do Povo” z dnia 6 bm. podaje do wiadomości na podstawie pewnych danych, że w krótkim czasie Kurytyba będzie miała nowe chodniki, których wykonaniem zajmie się pewna wielka firma, zamówiona przez zarząd miasta. Koszta wybrukowania ulic i chodników mają być zapłacone w długoterminowych ratach.

Firma ta, poza brukowaniem ulic i chodników, zajmie się także ogólnym upiększeniem naszego miasta.

HENRYK FORD MA PRZYBYĆ DO PARANY. Znany w całym świecie fabrykant samochodów i miliardier amerykański, Henryk Ford, który niedawno nabył w stanie Para ogromne obszary ziemi dla założenia na nich olbrzymich plantacji drzew gumowych, ma przybyć, może w tym jeszcze roku, do Parany. Takie wiadomości nadesłano do Kurytyby z Rio de Janeiro. Zawiadomiamy o tem wszystko wiedząca „Gazeta do Povo”.

Po co Ford przyjedzie do Parany? Ciekawa doprawdy nowina.

ROZCZNICA NIEPODLEGŁOSCI BRAZYLJI przypadająca na dzień 7 września była tego roku w Kurytybie wyjątkowo bardzo uroczysto obchodzona, szczególnie przez sfery wojskowe. Przed południem nowi rekruci składali przysięgę wierności (juramento a Bandeira) a po południu odbył się przegląd wojsk i defilada przed P. Prezydenta stanu i komendantem tutejszego korpusu wojska, generałem Monteiro de Barros. Muzyki wojskowe grały przed rezydencją Pana Prezydenta Stanu, na Praça Ozorio, Avenida Luiz Xavier, i Praça Tiradentes.

Miasto było pięknie udekorowane sztandarami rozmaitych narodów, a wśród nich wybiła się na przednie miejsce żółto-zielony sztandar brazylijski.

KRONIKA KRAJOWA

Kurytyba.
NIEBEZPIECZNI ZŁODZIEJE- WŁAMYWACZE GRASUJĄ W KURYTYBIE. Dnia 6 bm. kasjer firmy „F. Matarazzo” przy ul. 15 de Novembro przyszedłszy rano do biura zauważył, że kasa, w której były przechowywane pieniądze i ważniejsze dokumenty, była naruszona i że z niej skradziono sumę 12:476\$000.

Zawiadomiona o kradzieży policja przybyła natychmiast i rozpoczęła ścisłe śledztwo pod kierunkiem samego szefa policji, nie doszedłszy na razie do żadnego pozytywnego rezultatu. Przypuszczają ogólnie, że złodzieje weszli do budynku przez sklep „A Nacional” przed zamknięciem tegoż i że po drabinie dostali się na pierwsze piętro, stamtąd po dachu doszli do okna kłozetowego, skąd już łatwo było im dostać się do pokoju, w którym znajdowała się kasa. W kasie zrobili otwór wielkości 20 centymetrów kwadratowych, który ułatwił im dostanie się do skrytki zawierającej skradzioną sumę.

Ta kradzież z wżamaniem w sa-

kataryńskie Towarzystwo Hodowli Drobii ma urządzać jednotygodniową wystawę kur rasowych w dniach od 23 do 30 września br.

Sao Paulo
TRZECI ZJAZD PRZEDSTAWICIELI STANÓW KAWOWYCH odbył się dnia 4 bm. w mieście S. Paulo pod przewodnictwem sekretarza stanu p. Dra Maria Rolim Telles'a. Wzięły w nim udział przedstawiciele stanów: S. Paulo, Minas Geraes, Parana, Espirito Santo, Pernambuco, Bahia, Goyaz i Rio de Janeiro. Parana reprezentował sekretarz stanu Dr. Lysimaco Costa.

WŁOSKI DZIENNIKARZ HR. FRANCISZEK FROLA, PRZECIWIENNIK MUSSOLINIEGO, został przez sąd sanpaulowski skazany na 2 miesiące resztu i na zapłaceniu grzywny w kwocie 1:000\$000 za oszczerstwa drukowane w dziennikach i skierowane przeciw urzędnikowi firmy Matarazzo, Wincetemu Cocozza.

BRAZYLJSKA PRODUKCJA KAWY W STOSUNKU DO PRODUKCJI ŚWIATOWEJ W wygłoszonej mowie na 3 cim Zjeździe przedstawicieli stanów, produkujących kawę, który się w tych dniach odbył w mieście S. Paulo, p. Rolim Telles oświadczył, że produkcja kawy na całym świecie dochodzi do 36 milionów worków, w tym na Brazylję, przypada 28 milionów worków. Zaś z istniejących w Brazylji 2 bilionów drzewek kawowych, 1 bilion przypada na stan S. Paulo.

Rio de Janeiro
DR. CASTANO MUNHOZ DA ROCHA, BYŁY PRZEDSTAWICIEL STANU PARANY powrócił przed kilku dniami ze swej wyprawy do Europy i objął w posiadanie fotel senatorski w Senacie federalnym, opróżniony przez obecnego prezydenta stanu Parany, p. Dra Affonsa Camargo.

W WYPADKU KOLEJOWYM, jaki zdarzył się dn. 3 bm. na stacji Lauro Müller, został zabity uczeń szkoły wojskowej, Thyro de Oliveira.

Rio Grande do Sul
ZAMACH NA KONSULA WŁOSKIEGO W PORTO ALEGRE. Z Porto Alegre donoszą: Od dłuższego czasu strzeżony był przez policję włoski konsulat w naszym mieście, a to z powodu ostrzeżeń, otrzymywanych przez policję. Czujność policyjna nie ustala nawet po przybyciu nowego konsula włoskiego p. Chiostrri.

Pomimo to, dnia 5 bm. w czasie rano, gdy służąca konsula Paulina Correa da Silva zjawiła się w bramie domu, aby tam pozostawić skrzynkę ze śmiećiami, przystąpił do niej jakiś człowiek i zapytał ją, o której godzinie przyjmuje konsul Chiostrri, gdyż ma do niego interes. Zanim ta miała czas odpowiedzieć mu, że konsul przyjmuje od godz. 9 przedpołudniem, nieznajomy rzucił się na nią i zakneblował jej usta, i następnie udał się do mieszkania konsula i wszedł do pokoju w którym tenże spał jeszcze. Za nim jednak rzucił się dwa psy i zjadliwie zaczęły szczekać. Wypłoszony psami uciekł intruz z domu

Kalendarze ściennie do zrywania dla kupców z bloczkami na rok 1929

Kalendarze te zrobione są z mocnego kartonu i zaopatrzone pięknymi obrazkami. Rozmiar: 18 X 32 cm. (Rozmiar bloczku: 5 i pół na 8 i pół cm.) Jest miejsce, przeznaczone na wydrukowanie firmy. (Przy zamówieniu podać tekst). Taki kalendarz stanowi dla klientów kupców przepiękny prezent na gwiazdkę czyli na Nowy Rok. Cena: 50 sztuk 50\$000 100 sztuk 90\$000, 200 sztuk 170\$000 już z nadrukiem firmy i z bloczkami. Zamówienia przyjmuje: „Gazeta Polska”, Kurytyba Caixa B.

konsula i już na ulicy wyrzekł te słowa: „Mi madre”.

Wkrótce potem zbudził się konsul, obudzony hałasem i szczerkami psów i zauważył, że służący jego ma zawiązane usta. Dowiedziawszy się od niej o wszystkim co zaszło, zawiadomił natychmiast policję. Uwieszono kilka osób, między innymi znanego antyfaszystę Antoniego Campagnę, wszystkich jednak z braku dowodów wypuszczono zaraz na wolność.

Zamach ten wywołał wielkie zdziwienie w całym mieście, w którym konsul włoski, Chiostrri, cieszy się podobno wielką sympatją.

ORKAN. Z Porto Alegre donoszą, że mieszkańcy tamtejsi przeżywali dnia 4 bm. chwile wielkiego przerażenia, spowodowanego orkanem, który nawiedził stolicę stanu Rio Grande do Sul tego dnia o godzinę 9 tej w nocy. Orkan zerwał dach z kinoteatru „Avenida”, który następnie opadł na salę wypełnioną publicznością. Została zabita jedna pani, a 25 osób odniosło ciężkie uszkodzenie ciała. Garaż klubu „Regatas Tamandaré” został zamieniony w kupę gruzów.

Brak bliższych szczegółów.

Bahia
LAMPEÃO ZE SWOJĄ BANDĄ OTOCZONY POLICJĄ. Donoszą ze stolicy stanu Bahia, że policja tego stanu otoczyła dookoła pewną fazendę, położoną w północno zachodniej stronie stanu. Na fazendzie tej znajduje się Lampeão ze swoją bandą.

Przez tę samą policję został uwięziony „sekretnarz” Lampeona, przewany „Muidu”.

Rio Grande do Norte
KOBIETA PREFEKTEM MUNICIPALNYM. Dziennik „Republica” wychodzący w Natalu, ogłasza, że z wyniku wyborów municipalnych przeprowadzonych, ostatnio w stanie Rio Grande do Norte okazuje się, że prefektem municipalnym w São José das Lages została wybrana pani Alzira Soriano.

Jest to pierwsza kobieta w Brazylji, która takie stanowisko zajmuje. Okazuje się z tego, że ruch feministyczny zwycięża w stanie Rio Grande do Norte.

Argentyna
POŻAR NA OKRĘCIE. Dnia 25 sierpnia, br. nad ranem wybuchł pożar na angielskim statku węglowym „Purley Oaks”, wiozącym ładunek węgla dla firmy Wilson Sons L tda. Wydobytą z niego

CZYTAJecie I ROZPOWSZECHAJcie „GAZETĘ POLSKĄ”

statku kłęby dymu i płomienie za ważył przechodzący przypadkowo kapitan okrętu, który zaalarmował natychmiast załogę, a następnie wezwał pomocy od władz portowych w Buenos Aires. Na miejsce wypadku (25 km. od Rio de La Plata) udał się holownik "Larrea" z niezbędnymi przyrządami ratunkowymi.

SAMOBÓJSTWO. Na dalekiem przedmieściu miasta Buenos Aires, pomiędzy ulicami Ohnos, Paracas i Salta znaleziono nieznanego człowieka wiszącego na drzewie. Przy wisielcu znaleziono list, w którym prosi, aby zaniechano śledztwa, ponieważ popełnił samobójstwo z przesytu życia. Przesyconym życiem samobójcą zajęła się policja.

PODAŁ SIĘ DO DYMISJI MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI p. Sagarna, który następnie został mianowany sędzią Najwyższego Trybunału Sprawiedliwości.

KOMUNIKACJA POWIETRZNA BUENOS AIRES—RIO DE JANEIRO. Donoszą z Buenos Aires, że aby podróż powietrzna z Buenos Aires do Rio mogła się odbywać w jednym dniu, kompanja Latecoere postanowiła, zby samoloty jej udające się do Rio odlatywały w Buenos Aires co piątek w 30 minut po północy.

RADA MUNCYPALNA MIASTA BUENOS AIRES WYRAZA UZNANIE ŁAMACZOWI ŁODÓW "KRASSINOWI". Na wniosek komunisty Penelona Rada Muncyपालna stolicy Argentyny uchwaliła wyrazić uznanie załozce rosyjskiego okrętu łamacza lodów "krassin" za wyratowanie generała Nobilego i jego towarzyszy. Takie samo uznanie wyraziła Rada Muncyपालna dzielnemu lotnikowi szwedzkiemu, Lundborgowi.

TELEGRAMY z całego świata

POLSKA. — Z Warszawy donoszą, że w pobliżu Piotrkowa zderzyły się dn. 2 bm. dwa pociągi. Trzynastcie wagonów zostało znacznie uszkodzonych, a także jedna lokomotywa. Ma być wielu zabitych i rannych. Przyczyną katastrofy miała być pomyłka zwrótnicza.

Grupa komunistów usiłowała urządzić dn. 2 bm. manifestację uliczną, czemu jednak zapobiegła policja. Agenci policyjni dali kilka strzałów do manifestantów, raniąc trzech. Aresztowano 10-ciu komunistów.

Korespondent berlińskiego "Tagesblattu" w Warszawie donosi, że rząd polski przygotowuje ustawę dla służby wojskowej, która ma pomagać do wojskowego wydoskonalenia się wszystkich mężczyzn w wieku od 17 do 60 lat, aby w ten sposób w razie potrzeby mogła być zmobilizowana cała ludność męska Polski (Wiadomość ta pochodzi z Berlina, a więc nie bardzo zasługuje na wiarę. W każdym razie, świadczy ona po chlebnie o zapobiegliwości rządu polskiego, który, mając na względzie dwóch wrogich sąsiadów, jakich Polska posiada po lewej i po prawej stronie, przygotowuje cały naród do ewentualnej obrony Ojczyzny, P. R.)

Donoszą z Genewy, że Rada Ligi Narodów zajmowała się dn. 6 bm. kwestją Wilna, względnie zatargiem polsko-litewskim i wysłuchała sprawozdań ministrów dla spraw zagranicznych, Zaleskiego i Waldemara.

Sprawozdawca Ligi Narodów, p. Beektaerst, oświadczył na posiedzeniu Rady Ligi Narodów dnia 9 bm., że ponieważ sprawa konfliktu polsko-litewskiego wbrew jego wyświadczeniu nic naprzód nie postąpiła,

dla tego swą działalność w tej sprawie uważa za skończoną. Minister spraw zagranicznych, p. Zaleski, oświadczył na tem posiedzeniu, że Rada Ligi Narodów posiada już wszelkie dokumenty i rząd polski nie ma już nic więcej do powiedzenia. Natomiast litewski minister, Waldemaras, wygłosił długą mowę, w której ponownie oskarżał Polskę o organizowanie band zbrojnych na terytorjum Wilna, przyczem zachowywał się tak nietaktownie, że prezes Rady zmuszony był zwrócić mu uwagę, aby nie zapominał, że przemawia wobec dostojnych sędziów.

Dyskusję dalszą w tej kwestji odroczone na czas nieograniczony. ROSJA. — Z Sebastopola donoszą, że podczas burz i ulewnych deszczów, jakie tam miały miejsce w tych dniach, umarło 7 osób, a wiele innych odniosło poważne poranienia. Dziesiątki domów uległy zupełnemu zniszczeniu. Takie same szkody wyrządziły burze w Simferopolu.

Czyczerin, komisarz ludowy dla spraw zagranicznych wyjechał na trzy miesiące do Niemiec dla poratowania zdrowia.

Z Paryża donoszą, że z Moskwy nadeszła oficjalna wiadomość o przystąpieniu Rosji Sowieckiej do paktu Kelloga.

Z Rzymu nadesłano wiadomość, że rząd sowiecki ma zamiar nabyć sterowiec "M.-55", zbudowany w ten sam sposób, jak sterowiec "Italia", i na nim zorganizować nową ekspedycję do bieguny północnego pod kierunkiem generała Nobilego.

FRANCJA. — Donoszą z Paryża, że w mieście Vernon, przez rzućenie na podłogę przez nieuwagę niezagasłej zapalniczki, nastąpiła eksplozja gazu, nagromadzonego na podłodze pewnego pokoju, w którym znajdowała się w danej chwili kobieta z dzieckiem.

Podłoga wyleciała w powietrze, szyby w oknach zostały porozbijane na drobne kawałeczki, a matka i dziecko odniosły bardzo ciężkie pokaleczenia.

Donoszą z Paryża, że samolot, którym powracają z Tulonu do Paryża francuski minister, handlu Bokanowski, uległ katastrofie z powodu eksplozji silnika. Samolot natychmiast spadł na ziemię. Wszyscy podróżni, łącznie z ministrem Bokanowskim, zginęli na miejscu, spaleni przez płonącą benzynę.

Z Hendaya, w Hiszpanji, donoszą, że na odnodze morskiej Bidassoa rozpoczęto budowę mostu międzynarodowego między Francją a Hiszpanją.

WŁOCHY. — Z Rzymu donoszą, że władze policyjne uwięziły w ostatnich dniach 60 komunistów w miastach Genzano, Ariccia i Albano i wykryły tajną drukarnię, która drukowała podburzające do ruchów ulokki.

Z Tromsøe donoszą, że na morzu między Norwegią i Wyspą Niedźwiedzią znaleziono szczątki samolotu, które przypuszczalnie należą do samolotu "Latham 47", na którym Amundsen i Guilbaud udali się na poszukiwanie rozbitków ekspedycji Nobilego.

Żołęga okrętu "Jopetter" zaś, który dnia 2 bm. przybył do Tromsøe, oświadczyła, że widziała z daleka płonący ogień na Wyspie Opuszczonej, istniejącej w pobliżu Ziemi Franciszka Józefa, nie mogła się tam jednak zbliżyć z powodu ogromnych bloków lodu, które przyśpięły do wyspy ławowały.

Te wiadomości dają nadzieję, że dzielny odkrywca bieguna północnego Amundsen i jego towarzyszy żyją jeszcze.

Znawcy jednak okolic podbiegunowych uważają Amundsena za zupełnie straconego.

Matka prof. Malmgreny, który umarł na biegunie północnym, z odniesionych ran po rozbiciu sterowca "Italia", napisała serdeczny list do generała Nobilego, w którym oświadcza, że nie ma wcale

żału do niego z powodu śmierci syna i ma dla niego wielką sympatię szacunek i uznanie. (Generalowi Nobile i towarzyszom śp. prof. Malmgreny zarzucano, że opuścili go i przyczynili się do jego śmierci P. R.)

Donoszą z Rzymu, że drugi pilot samolotu "S. 55" wręczył premierowi Mussoliniemu premję 25 tysięcy lir, którą otrzymał od Komitetu Medjolańskiego, prosząc go, aby je przeznaczył dla sierot po lotnikach.

Uwięziony podstępem na granicy szwajcarsko włoskiej były szef faszystów włoskich, a następnie ich wróg, Cezare Rossi, ma być sądzony przez specjalny trybunał. W myśl włoskiego kodeksu grozi mu kara więzienia od 5 do 15 lat.

STANY ZJEDNOCZONE. — Kompanja amerykańska lotnicza "Curliss Flying Service" zorganizowała tanią komunikację powietrzną po cenach popularnych, która umożliwi tanią i szybką podróż wszystkim obywatelom i do wszystkich większych miast.

HISZPANJA. — Anarchista hiszpański Francisco Dante usiłował dn. 28 sierpnia br. zaszytłować szefa oddziału prefektury Garcję, w chwili, gdy tenże w towarzystwie przyjaciela obiadował w pewnej restauracji. Zamiar jego jednak nie udał się. Aresztowany oświadczył, że chciał p. Garcję zamordować tylko dlatego, że jest wybitną osobistością.

ANGLJA. — W Londynie zmarł admirał Hugh Evan Thomas, bohater wojny światowej.

Angielski minister spraw zagranicznych, Austin Chamberlain, który od dłuższego czasu poważnie zachorował i dopiero w ostatnich dniach zaczął odzyskiwać zdrowie, wyjechał dn. 30 sierpnia br. w towarzystwie żony w dłuższą podróż na okręcie "Orcoma".

W portach europejskich składali mu wizyty najpoważniejsi przedstawiciele danych państw. Nie wszystkich jednak mógł przyjąć minister Chamberlain, gdyż jeszcze jest bardzo osłabiony i mówi wiele nie może.

SZWAJCARJA. — Posiedzenia Rady Ligi Narodów rozpoczęły się w Genewie dnia 30 sierpnia br. Najważniejszą kwestją, która na obecnych posiedzeniach ma być dyskutowaną, jest zatarg polsko litewski. (Patrz telegramszy z Polski, Red.)

TURCJA. — Donoszą z Konstantynopola, że na wniosek prezydenta Turcji, Kemal-paszy, został zaprowadzony alfabet łaciński w dokumentach i korespondencji urzędowej w miejsce dotychczasowego o charakterze arabskim.

JAPONJA. — Z Tokio donoszą, że z powodu gwałtownego wylewu rzek została zalana cała dolina Tumenu. Wylew ten ogromny, nie notowany od wielu lat, wyrządził olbrzymie szkody materialnie miejscowej ludności i spowodował śmierć około 500 osób. Brak wiadomości o losie 400 mieszkańców, dotychczas nie odnalezionych.

GRECJA. — Nieznana epidemia choroby nazwanej "dengue", która nawiedziła Grecję w ostatnich tygodniach, robi wśród mieszkańców ogromne spustoszenie. Stolica Grecji, Ateny, przedstawia się jak jeden wielki szpital. Chorobą tą dotkniętych zostało około 120 tysięcy mieszkańców Aten, czyli prawie piąta część całej ludności.

Ostatnie wiadomości donoszą, że liczba chorych na "dengue" dochodzi już do 500 tysięcy. Zmarło już kilkaset osób. Uległ tej chorobie także obecny prezes ministrów, Venizelos, którego ze względu na podeszły wiek groziło niebezpieczeństwo utraty życia. — Przewycięzył ją jednak silny organizm doświadczonego starca i dziś już Venizelos szybko powraca do zdrowia.

CHILI. — Donoszą z Santiago, stolicy republiki Chili, że w miejscowości São Carlos zmarł 80 letni starzec Juan Rifo, który był żonaty tylko 14 razy. Trzynastcie razy

Związek Amatorów Sceny

15 go wystawia na inaugurację nowej sceny w Zw. Polskim 15 go W ZESZNIU

SKALMIERZANKI

OPERETKA w trzech aktach, zdalnie zdolna zadowolić każdego. Prawdziwa fabryka śmiechu. Śliczne nowe dekoracje, wykonane przez znanego dekoratora p. Tadasza Wojciechowskiego. Arcykomiczne sytuacje — Doborowa orkiestra. Śpiewy: Soliści, duety, tercety, kwartety, chóry i t. d. Starodawne kostjumenty. Tańce: Ewolucje, krakowiak, mazur w cztery pary w oryginalnych kostjumach.

JEDNYM SŁOWEM DZIWIY

- Zespół
- Reżyserja — J. Ficiński Śpiewy — S. Koralewska
- Fortepjan w orkiestrze — Uczennice p. Koralewskiej
- Pieprzyk Zdmun — S. Koralewska
Wanda — B. Lachowska
Marcinowa, wdowa ze Skalmierzanki — I. Boguszevska
Dusia jej córka — H. Oldakowska
Zurostław dziedzic — R. Boguszevski
Ekonom — J. Ficiński
Tomasz Kwik, głuchy bakałarz — A. Trojan
Pułkownik, stryj Zurostława — A. Oldakowski
Basia — H. Kowalska
Małgosia — Skalmierzanki — J. Mizerkowska
Zosia — J. Bielska
Maciek — Stefan Czarnecki
Jemiel, dżokiej Zurostława — Karol Majezak
Chóry, Skalmierzanki, Skalmierzanki i t. d.

Po przedstawieniu BAL w zupełnie już wykonanej sali Zw. Polskiego Zamawiajcie już od dziś bilety i loże, bo można ręczyć, że odkąd nowa scena w Zw. Polskim istnieje tak się nie ubawiliście jak się ubawicie dn. 15 bm. UWAGA: Łoże i bilety krzesel numerowanych są już na sprzedaż u p. I. Wróbla w Zw. Polskim

N. B. — Zaznacza się, że przedstawienie rozpocznie się punkt o godz. 8,30 wieczorem. Uprasza się więc o punktualność.

R. Lachowska — sekretarz

owdował i nie stracił ochęty do życia małżeńskiego.

URUGWAJ. — Z Montevideo donoszą, że urugwajski profesor Henryk Claveaux zakomunikował sposób szczepienia przeciw żółtej febrze, wynaleziony przez brazylijskiego bakterjologa Dra Beaupaire Aragão. W kołach lekarskich wiadomość ta wywołała jak najlepsze wrażenie.

POLSKA. — Z Warszawy telegrafują, że nowo utworzona linja żeglugi między Gdynią i Południową Ameryką, która w niedługim czasie stanie się zupełnie polską, i której okręty odbywać będą podróże tam i z powrotem w ciągu 60 dni, służyć będzie przede wszystkim dla przewożenia polskich emigrantów i polskich towarów.

Z Genewy donoszą, że została, przynajmniej narazie, zamknięta kwestja polsko-litewska w Radzie Ligi Narodów. Gdyby sprawa ta nie została przez oba państwa zgodnie załatwiona, Rada Ligi Narodów zarządził zbadanie sprawy na miejscu i mając na względzie interesy państw trzecich i międzynarodowe zarządził środki w granicach obecnych możliwości.

Umarł w Krakowie rektor uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. Frerich, który był także członkiem polskiej Akademji Umiejętności.

Nie tulcie się, i zachowajcie dobrze w pamięci, że wrzody syfilis tyczne, wyłotry chroniczne lub świeżo nabyte, choroby jąder, ostre bóle serca, rany złośliwe, choroby nosa, leczą się szybko „Galenogalem”, znakamitego lekarza angielskiego Dra Fryderyka W. Romano.

Znikają w krótkim czasie. n. 145

Ziemiu pod uprawę Sprzedam gospodarstwo, mające około 40 alkiarów ziemi pierwszorzędnej do uprawy roli. Jest na niej 500 pinjorów dobrych na belki, kamienicelom, herval, jeden dom i wszelkie urządzenia gospodarskie. Wody są bardzo dobre. Oddalenie od miasteczka Piraquara tylko jeden kilometr.

Blizszych informacji udziela ja A. Leal e Irma, Piraquara — Parana.

Syfilis! Reumazym

ELIXIR "914"

Używając go zauważa się po kilku dniach: 1) Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia. 2) Zniknięcie przyszczy, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jęczących, etc. 3) Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólów w kościach i bólu głowy. 4) Zniknięcie objawów syfilis tycznych i wszelkich niedomagani spowodowanych przez syfilis. 5) Zolądek i kiszki w doskonałym stanie bo „Elixir 914” nie atakuje żolądka i nie zawiera jodu. Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada swadectwa szpitala, tudzież specjalistow w chorobach oczow i żolądkowych na tle syfilis tycznym.

GOSPODARZE!

Żeby mieć z nawozenia jak najlepsze rezultaty, to trzeba nawozić ziemię:

POD ZBOŻE: naszą mieszaniną nawozów, marca CER (cereaes)

POD KURURYDZE: naszą mieszaniną nawozów, marca MiL (milho)

POD KARTOFLE: naszą mieszaniną nawozów, marca BAT (batata)

POD WINO: naszą mieszaniną nawozów, marca UVA (uva)

POD POMIDORY: naszą mieszaniną nawozów, marca TOM (tomate)

POD GROCH, FIŻON, KAPUSTĘ, I T. D. naszą mieszaniną nawozów marca LEG (legumes)

Na każdym worku jest wydrukowana marka CER, lub MIL, lub BAT, i t. d., aby oznaczyć, dla których roślin jest ta mieszanina odpowie dnia a KAZDY WOREK NOSI NASZĄ markę zarejestrowaną:

KTORA WAM GWARANTUJE ŻESIE DOBRZE KUPIŁ.

CASA HACKBARDT

Kurytyba, Rua 15 de Novembro, 96, Caixa p. 420

List pożyteczny dla wszystkich

pan Apekarz Eduardo A. Gonçal... Joinville. Jeden radości i zadowolenia pospie...

DOSKONAŁY TEREN

Jest do sprzedania 30 akierów zie... doskonałej pod uprawę i herwau...

Fluxo-Sedatina

KOBIETA nie będzie cierpiała wię... na kolki maciczne i jajniki, bo...

Ważna opinia

Stan. pan pułkownik Pedro Cesarini... dyrektor dziennika "Ultima Hora"

Na raty

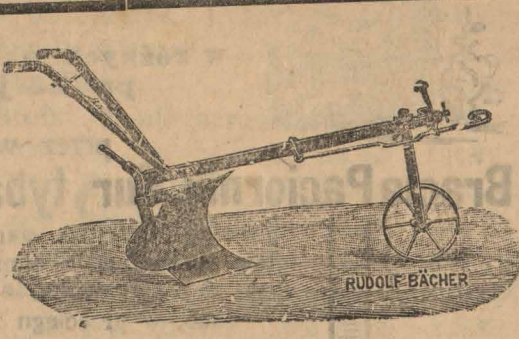
Sprzedajemy ziemię na kolonii "Cer... do das Cinzas" oddalonej o 12 km...

Porady lekarskie darmo

Każda osoba może otrzymać wska... rówki do leczenia swej choroby.

Cudowna maść "Springera"

Kiedy inne środki zawiodły ta... maść pomaga doskonale przy za...

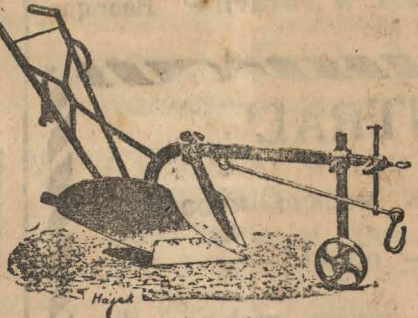

GOSPODARZE!

Kupujcie Wasze maszyny i narzędzia rolnicze w domu, który się specjalnie tym zajmuje i który spr...

Ażeby nie tracić pieniędzy i czasu, udawajcie się wprost do domu handlowego

CASA HACKBARDT Kurytyba, Rua 15 de Novembro, 96, Caixa p.420

200 robotników do budowy kolei w Paranie

Poszukuje się Podróż koleją wolna Zgłaszać się w godzinach od 12 do 1 i od 5 do 7.—Willy Matschuck

Zjedzone aż do dna! Był to...

Śmiało w to wierzyć można, bo i rzadko smakuje dzieciom co innego jak PUDDING OETKERA. W rzeczywistości, matka nie może dać swoim dzieciom coś lepszego...

Kierski & Woźniak KURYTYBA—RUA COMNDADOR ARAUJO 271

Jan Rimcho Sao Paulo

Rua Livre Nr 4 (Liberdade)

Krawiectwo „Viennense“

Dyplomowany w Uniwersytecie w Wiedniu (Wydział sztuki krawieckiej) Długoletnia praktyka Wykonuje ubrania z pełną gwarancją według najnowszej mody.

Skórki z Lontry

NIEGARBOWANE, KUPUJE KAŻDĄ ILOŚĆ

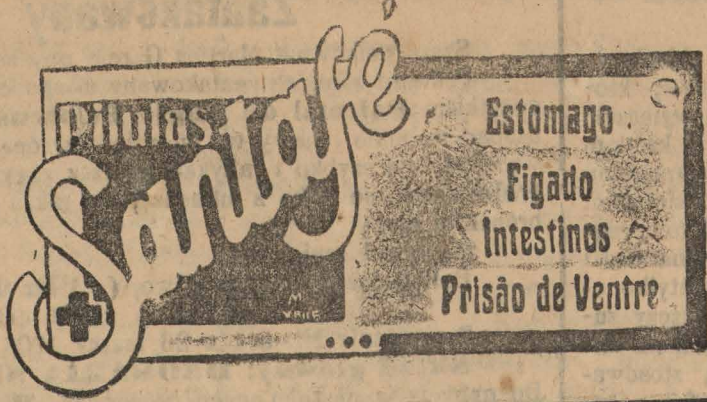
H. PIASKOWY

KURYTYBA — Rua 15 de Novembro 67

BÓL W PIERSI REUMATYZM BÓL ZĘBÓW NEURALGJA Cięcie brzuszne UDERZENIA BÓL USZÓW SWIEŻE RANY

BALSAM Santa Helena

D'o nabycia we wszystkich aptekach

Jedyni zastępcy F. DA SILVA NEVES & CIA Rua Buenos Ayres 273 RIO DE JANEIRO

Ziemia na sprzedaż!

Sprzedza się w LOTACH bardzo urodzajną ziemię do sadzenia oraz ziemię z herwalem po cenach bardzo niskich.

Fazenda „Santa Leocadia“

położona przy linii kolejowej SAO FRANCISCO w MUNICYPIUM OURO VERDE—SANTA CATHARINA nad brzegiem rzeki IGUASSU w miejscowości splawnej o ruchu okrętowym.

Dziecinny & Cia, w Santa Leocadia

lub w KYRYTYBIE—CAIXA DO CORREIC 105 Rua Sao Francisco N: 27—piętro lub u PROKURATORA w OURO VERDE, w BANCO NACIONAL DO COMMERCIO, który jest upoważniony do odbierania pieniędzy za ziemię oraz do podpisywania wszelkich dokumentów sprzedaży.

Rzadka okazja

Dla polaka, posiadającego 40 tysięcy milrejsów i znającego się na hodowli bydła, koni, owiec i świń. Za powyższą sumę sprzedam fazendę Guararema w municypjum Castro, odległą o 12 kilometrów od stacji Coxambu.

BOLE NERWOWE

choćby były one najdokuczliwsze, usuwa się one w najkrótszym czasie przez użycie

ASPIRINA

Ten idealny środek nie tylko usmierza wszelkie bóle, ale nie działa szkodliwie na serce i nerki.

Aby uniknąć naśladownictw, należy zwracać uwagę na to, aby każda tabletki, tubka, „Envelope“ i „Disco“ posiadała

KRZYŻ BAYERA

Nalóg pijaństwa

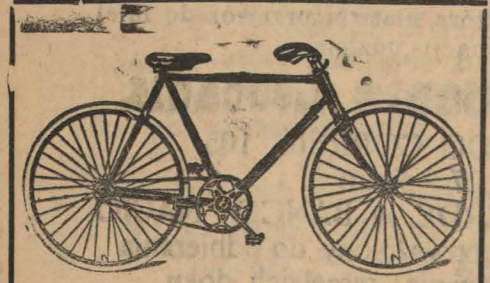
doprowadza szczęśliwe ogniska domowe do nędzy cierpienia nieustannych „LEKARSTWO MINANCORA PRZECIWI PIJANSTWU“ przywróciło tu szczęście rodzinne w wielu rodzinach.

Księgarnia i Drukarnia Antoni Rydygier & Cia. Ltda

RUA BARAO DO SERRO AZUL N. 6 CURITYBA Księgarnia: Książki w językach: polskim, portugalskim i francuskim. Książki szkolne i pomoce naukowe dla szkół polskich i brazylijskich.

Idealne leczenie świerzba

Poszukiwano od wielu lat idealnego leczenia świerzba t. j. lekarstwa, które przy użyciu na skórze, wyeliminowałyby nieprzyjemną towarzyszącą w krótkim czasie, nie przeszkadzając dotkniętemu tą chorobą w pracy i życiu codziennym. Nakoniec zdołano wynaleźć to upragnione lekarstwo, które użyte na noc i usunięte z rana po kąpieli, nietylko usuwa swędzenie, ale także niszczy zupełnie zarazki świerzba. Jest niem Mitiga Bayera, płyn z łatwością stosowany i bez niedogodnych przepisów, nakazanych przy pomadach i który oprócz świerzba leczy szybko wszelkie swędzenia i niektóre zarazki skórne.

CASA INDIAN

Poszukajcie „Prasdoci mo” w Casa Indiana jeżeli chcecie nabyć dobry rower. Posiada na składzie wszelkie części składowe i dodatki Kurytyba rua Barao do Serro Azul 3 Parana

TEREN NA SPRZEDAŻ

Sprzedam od 300-400 alkerów dobrej ziemi całkowicie lub częściowo w cenie po 250\$ za alker nadającej się pod uprawę: ryżu, kukurydzy, pszenicy, żyta, czeciny cukrowej t. p., na kolonii Yvahy leżącej przy drodze idącej z P. Grossy do kolonii „Candido de Aheo”. Klimat zdrowotny, teren obfituje w dużo rzeczek. Sprzedam również dom na -Wendę- z 5 alk. ziemia również w tem samym miejscu. Blizszych informacji udziela Jan Tractkiewicz Yvahy - Parana.

Kolonisci z okolicy Kurytyby
Przyjeżdżając do miasta odwiedźcie

Jana Kubisa przy ulicy S. Francisco 55
Ma na składzie wszelkie towary kolonialne i tytoniowe oraz napoje. Można też dostać śniadanie, ciepłą kawę i smaczne przekąski. **S w ó j d e s w e g o**

DR. CARLOS HELLER
Praktykował w hamburskich, wiedeńskich i paryskich szpitalach. Praktyka ogólna. Leczy specjalnie choroby skórne, we nerycznej, pęcherza i włosów. Klinika dla dzieci. Leczy sztucznymi promieniami Diatermia Konsultorium i rezydencja; Rua 15 de Novembro 5. Przyjmuje od 10 do 12 i od 3 do 5. W poniedziałki, środy piątki wieczorem od 8 do 9)

Zaatakowany influenza

Szan. pułkownik Martins Garcia powiada: Poświadczam, że zaatakowany swego czasu influenza zazywałem z wielkim pożytkiem Peitoral de Anjo Pelotense i w krótkim czasie udało mi się usunąć wszelkie objawy tej choroby. Oprócz mnie, wielu członków mojej rodziny wyleczyło się szybko i radykalnie przez zazywanie Peitoral de Anjo Pelotense nie tylko z influenza, ale także z innych chorób, zaziębienia, kaszlu bronchitu etc.
Pelotas, 1 maja 1912 (-) Urbano Martins Garcia
Potwierdzam to świadectwo, (-) Dr. E. L. Ferreira Araujo (firma legalizowana)

Pozwolenie Nr. 511 z 26 marca 1906
Skład główny: DROGARIA SEQUEIRA - PELLOTAS
Do nabycia w następujących drogeriach. W Kurytybie: Drogerja Siegel Etzel, Minerva, Andre de Barros etc. w Florianopolis: Hoepke Irmão, Paulino Horn, Rodolpho Pinto da Luz, Jose Christovam de Oliveira, w Joinville: Henrique Jordan, etc. w Paranaigua: Alberto Veiga Cie etc.

SZEWIECTWO „CENTRAL”

poleca w wielkim wyborze - obuwie - doskonale i mocno zrobione dla panów, pań i dzieci po cenach jaknajniższych.

MIGUEL SIMAO ATAB

Kurytyba - Travessa Zacharias N. 1 blisko polskiego składu nasion p. Żongolowicz

Jeżeli już nic nie pomogło!

Pomoc „Cudowna Maść” - Springera polecana przez najlepszych lekarzy na ropne rany, liszaje, spękaną skórę, zapalone i stwardniałe piersi karmiących kobiet, ukąszenia jadowitych owadów, rany powstałe z drzask kolców itd. Leczy zastarzałe rany z ukąszeń zmij lub z podobnych przyczyn powstałych. Znakomity środek na wyrzuty skórne, furunkuly i karbunkuly. Zwłaszcza użyta usuwa zakrzepienie krwi. Specjalnie leczy zastarzałe rany na nogach jak świadczą liczne świadectwa i sposób użycia zalączony do każdej flaszciki „Maść Cudowna” - Springera jest wszędzie do nabycia. W Porto Alegre zawsze na składzie we wszystkich drogeriach, aptekach „Sanitas” i „Indio”. Zastępcą w Pelotas: Leopold Heidrich - rns General Ozorio 878 Zastępcą w Kurytybie: Drogerja „Minerwa” i filje w Joinville i Ponta Grossa Za nadesłaniem 40\$000 w liście wartościowym wraz z dokładnym podaniem adresu przesyła 1 tuzin puszek „Cudownej Maści” do jakiegokolwiek stacji kolejowej w Brazylji FABRYKANT Eduardo Springer - Novo Hamburgo - Rio Gr. do Sul

Triumf zupełny nad syfilisem

Jako przykład i porażka dla tych, którzy cierpią na choroby na tle syfilitycznym, oświadczam z najlepszej chęci, że cierpiąc bardzo przeszło dwa lata na nieznosne wrzody na jednej nodze, na straszne bóle głowy, bólesci w całym ciele, szczególnie w stawach i już straciwszy wiarę w lekarzy i wszelkie środki lecznicze, zaczęłam używać osławionego „GALENOGALU” i z wielkim zdziwieniem moim i tych, którzy znali przykry stan mego zdrowia, zostałam wyleczona radykalnie po zazyciu zaledwie 3 flaszek, co można sprawdzić na fotografiach, które dotłaczam. Pozostaje mi tylko oświadczyć Sz. Panu, że nie znajduję słów aby Mu wyrazić godnie moją wdzięczność i prosić o opublikowanie tego mego listu dla dobra ludzkości.
Pelotas, Rio Gr. do Sul (-) Maria Rosa Tavares (Firma legalizowana)

Największy niszczyciel syfilisu i reumatyzmu

„Galene gal” był jedynym, który był klasyfikowany na Wystawie „Contentenaria” jako preparat naukowy i który zasłużył sobie na najwyższą premję „Dyplom Honorowy”, który rzadko bywa udzielany i na co nie zasłużył sobie żaden inny preparat, czyszczący krew. Nabyć go można we wszystkich aptekach i drogerjach w Brazylji i republikach południowo-amerykańskich, N. 19 Ap. Pozwolenie Nr. 211 z 2-10-1917 W Kurytybie nabyć go można w drogerjach: Suissa i Minerva.

POLACY!

Jedyna bezpośrednia komunikacja między Polską a Brazylją z polskiego portu Gdynia do wszystkich portów w Brazylji, Urugwaju i Argentynie

Chargeurs Reunis & Sud Atlantique
Pierwsze okręty pod polską flagą

Polska obsługa Wzorowa kuchnia polska, Okręty wylącz nie dla 3-ciej klasy
We wszystkich sprawach przejazdów oraz sprowadzania rodzin z Polski zwracać się osobiście lub listownie w języku polskim do przedstawiciela na Paranie

p. Theophila G. Vidal
Kurytyba, ul. Sao Francisco 60
PODAGENCI:

- Paraguassu: Franc. Pasternak
- S. Mathes: Ks. Fr. Zdzieblo
- Fluviopolis: J. Zawadzki i Cia
- Rio Claro: Władysław Kasprzak
- Iraty: Ludwik Hawryluk
- Prudentopolis: Jan Sklenicz
- P. Grossa: Wład. Bukowski
- Marechal Mallet: Głuszczyński
- Ivahy: Albin Piotrowski

SPZEDAŻ LOTÓW ZIEMI

w różnych okolicach Kurytyby do rano 11⁰⁰ powiadających się na przysięgę

przez właścicieli

Bracia Paciornik, Kurytyba Praca Coronel Eneas 6

Specjalne korzystne warunki do nabywania lotów na szaktze Schimmelpfanzig, obok nowego zbiornika wody. - Z 600 lotów sprzedano, w przeciągu 2 miesięcy 300!

Ceny przystępne Dingoterminowe korzystne warunki spłaty, przy małych ratach

Blizszych informacji na podstawie planów udziela powyższa firma!

FABRYKA LUSTER

SALOMAO GUELMANN

Kurytyba, Ulica 24 de Maio N. 32
Lustra z kryształu, półkryształu i zwyczajnego szkła zawsze na składzie. Wielki zapas rozmaitych szkieł do okien wystawowych, szaf samochodów i t. p. Stare zwierciadła obkłada się na nowo. Niskie ceny.

Aniliny i farby niemieckie „Bayer”

do farbowania zwłaszcza wybielonych rzeczy, w paczkach z osobnemi wskazówkami i w skrzynekach po 1 kg. we wszelkich kolorach - do ubrań, kapeluszy, skóry, wytworów roślinnych i napojów. Esencje i oleje do fabrykacji limoniad jakoteż likierów, i lekarstw
Perfumerje krajowe i zagraniczne w wielkim wyborze WSZELKIE PREPARATY BAYERA jakote: Adalin, Afridoi, Cafiaspirina, Candiolina, Coryfin, Endoform, Espiro sal, Belmatol, Mitigal, Iuvonain.

Carlos Luhm Ltda, Kurytyba ul. Biachuelo 161

DO KOLONJI POLSKIEJ

Stosunki Handlowo Bankowe między Polską a Brazylją. - Przesyłkę pieniędzy uskutecznią się najlepiej przez

Bank Francusko - Wloski

Rua 15 de Novembro - Rog 1 de Março - Kurytyba Parana

Przesylik pieniędzy do Polski wykonuje tylko Bank francusko-Włoski, podejmuje się dostarczać kupcom informacji, otwiera kredyty zwykłe za poświadczeniem lub na podstawie dokumentów aa racaunek importujących towary lub eksportujących.

Bank Francusko-Włoski załatwia sprawy pewnym i szybkim sposobem, załatwi kupna i sprzedażę, przechowuje i zarządza papierami wartościowemi, przyjmuje pieniądze w depozyt na bardzo dogodnych warunkach.

Filje, Agencje i korespondenci tego Banku są rozsiani po całym świecie.

LEKARZ LALEK

FRANCISZEK SKLENICKA - KURYTYBA
UL. BARAO DO RIO BRANCO 402
poleca swój bogato zaopatrzoną skład lalek, zabawek artykułów podarunków na gwiazdkę, ozdób na choinkę i t. p. Ma zawsze na składzie włosy i peruki dla aktorów teatralnych, dla pań i panów
Mówi się po polsku!

„NIEZALEŻNY KURJER POLSKI”

w Argentynie
Pismo tygodniowe, krytyczno-społeczno-apolityczne Piennumerata roczna: 7 pesów argentyńskich.
Adres: Buenos Aies e. San Martin 615, lub Casilla de Correo 1926

Ziemia do sprzedania

sa w miejscowościach Baracão i Santo Antonio na granicy Argentyny, w stanie Parana, dla kolonizacji, po cenach bardzo tanich. Ulatwia się spłata. Ziemie są bardzo odpowiednie do uprawy zboża wszelkiego gatunku i obfitują w herwale, drzewa pińjorowe i buclucowe. Klimat bardzo zdrowy i odpowiedni dla hodowli. O nabycie ich trakcowań należy z p. Joymanna Ross, Caixa postal 324 - Kurytyba - Parana Brasil

Casa Baltchman Mauricio & Irmao

Kurytyba Praca Zacharias Nr. 12 poleca MEBLE WSZELKIEGO RODZAJU z własnej fabryki jako to bufety, stoły, krzesła, łózka, materace i t. d. po cenach najniższych

Dom obuwa ANTONI MARTES

Large 19 de Dezembro N. 1. (przy marcadle) sprzedaje nowe i używane obuwie po cenach bardzo niskich. Rozmaite lasony Przejście i przekonajcie się

Wiadomości ze świata

Włochy

GENERALA NOBILEGO CZEKA SĄD WOJENNY.

General Umberto Nobile, dowódca katastrofalnej wyprawy sterem «Italia» do bieguna północnego, jest pewnym, że czeka go sąd wojenny, kiedy powróci do kraju, każdy komendant statku wojennego lub aeroplanu, który stracił swój okręt, balon albo samolot, oddany w ręce trybunału wojennego, w celu zażycydowania przyczynie katastrofy.

Prezjente Mussolini jest niezadowolony z Nobilego, ponieważ opuścił pierwszy grupę rozbitków w lodach podbiegunowych Genewy i wszyscy uratowani członkowie załogi balonu «Italia» znalazł się w drodze do Włoch — na ostatni rozkaz Mussoliniego.

Sąd wojskowy nie ograniczy się tylko na wydany rozkaz dyktando włoskiego do powrotu gen. Nobile, czy też będą przeprowadzone dalsze dochodzenia w sprawie działalności, trudno narozstrząsać.

Prasa europejska, która atakowała ostro generała Nobile przez ostatnie tygodnie, poleca obecnie powściągliwość w wydaniu opinii, do czasu nie będą ujawnione wszystkie okoliczności w związku z katastrofą.

Szwajcaria

WYBRYKI WALDEMARASA I PRASA AUSTRACKA

Prasa europejska, która atakowała ostro generała Nobile przez ostatnie tygodnie, poleca obecnie powściągliwość w wydaniu opinii, do czasu nie będą ujawnione wszystkie okoliczności w związku z katastrofą.

Prasa europejska, która atakowała ostro generała Nobile przez ostatnie tygodnie, poleca obecnie powściągliwość w wydaniu opinii, do czasu nie będą ujawnione wszystkie okoliczności w związku z katastrofą.

OUCH PUSZCZY

Wydanie z amerykańskich borów WEDEUG DRA BIRDA Opracował W. L. Anczyk.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Niechże się Bóg prowadzi — szep-
ta Roland, nie mając nawet czasu
na okropnego niebezpieczeństwa
ogromu poświęcenia Natana. —
co możesz, dla ocalenia mojej
siostry, wszystko, co tylko posiadę,
dam ci w nagrodę twej usługi.

Bracie — odpowiedział z dumą
—, co czynię, czynię to nie dla
człowieczego zysku, ale z miłości dla
siostry. Oszczędzą tylko prochu i broni
jaknajdłużej, a Bóg pobogostawi
zamiarom i ocali biedne ofary.

Nataniel nie namyślał się długo, pod-
ałszy rękę i rękawce, abyby
nie przeszkadzały, potem z cicha
szedł na piaski, leżącego w kącie.

Następnie, opatrzywszy proch na
swoje i pozostawiając sobie jeden
kibelek, oddał resztę kul i prochu Rol-
andowi i skierował się ku drzewom,
okrywając się na palcach. Jakies nagłe
zwrócenie uwagi zwróciło się w duszy ka-
pitana.

Nataniel — rzekł, ścisłając mu
rękę i wyciśnięc ją — ja cię nie puszcze-
ję, ty chcesz nas bezpowrotnie opu-
ścić. Oh, gdybyś miał zamiar zostawić
w ręku nieprzyjaciół, Bóg nie prze-
rzyby ci nigdy tej zdrady!

Bracie! — odrzekł kwakier spo-
kojnie i chłodno — gdybyś wiedział,
co znaczę przekradając się tak jak ja
obozowisko dzikich, tobysz prze-
szedł ze toborem i zdrajca obraby so-
wój drogę dla uratowania swego
człowieczego życia. Spełnij tylko swój
obowiązek tak jak ja mój, spełnię, a
ty także będziesz dobrze. Bywa zdrowie
lub osłabienie to biedne dziewczęta,
wyciągając rękę Rolanda, odważ-
nie ujął się na wykonanie swego
obowiązkowego przedsięwzięcia, które
niechcący w sercu Rolanda najgłębsze
człowiecze, gdyby był w stanie pojąć
całość ofary Natana.

Kwakier, poznając na brzuchu, wy-
ciągnął się z chaty i szepnął wąż do
jego psa: «Cukierki! tyle razy dałeś
słowo twojego rozumu, pokaz-
ując, że umiesz prowadzić mnie, po-
zość paniko, bo tu idzie o ocalenie
biednych kobiet i dzielnego wojownika!»

tekcie konwencji, zaproponowa-
nym w tej sprawie. Poparł go de-
legat Anglii, poczem zabrala głos
delegatka Polski.

W krótkim, ale bardzo silnym
przemówieniu, powołując się na ar-
tykuł XIII Traktatu Wersalskiego,
dotyczący międzynarodowej orga-
nizacji pracy i na paragraf 427
tegoż artykułu, ustalający zasadę
równości płacy za równą pracę mę-
czyzn i kobiet, zwróciła uwagę, że
zasada ta nie jest nigdzie stosowa-
na w życiu. Kobiety wszędzie
krzywdzone są pod względem za-
robków.

Przemówienie jej, oklaskiwane
gorąco, wywołało wielkie zaintere-
sowanie w prasie i wśród delega-
tów, wskutek czego odbywają się
obecnie pertraktacje co do umiesz-
czenia tego punktu w tekście kon-
wencji. Stowarzyszenia kobiece an-
gielskie wysłali do Genewy specjal-
ne delegatki z misją poparcia za-
żądań delegatki polskiej na konferen-
cji pracy.

Austria

WYBRYKI WALDEMARASA I PRASA AUSTRACKA

Prasa wiedeńska śledzi bacznie
poszczególne fazy konfliktu polsko-
litewskiego, wskazując całkiem traf-
nie na to, że obok Balkanu jest
pogranicze polsko-litewskie owym
ośrodkiem, który jest niebezpiecz-
nym dla pokoju Europy.

Koła dziennikarskie w Wiedniu
wyrażają zapatrywanie, że tak de-
monstracjami antywłoskimi w Ju-
gosławii, jak i poczynaniami Wal-
demarasa przeciwko Polsce, kieru-
je jedna i ta sama ręka, a mian-
owicie Rosja. (A może i Niemcy? Red.),
która usiłuje wszelkimi sposobami
przeszkodzić konsolidacji Europy,
gdyż taka konsolidacja położylaby
raz na zawsze kres rządcom So-
wietów.

Stwierdzono, że w demonstra-
cjach antywłoskich w Belgradzie
udział żywy brali komuniści.
Cała prasa wiedeńska, od chrześ-
-

sojalnej »Reichspost.« aż do so-
cjalistycznej »Arbeiterzeitung«, zgo-
dna jest w najostrejszym potę-
pieniu Waldemarasa, wskazując na
to, że proklamowanie Wilna stolicą
Litwy jest prowokacja, której Pol-
ska znieść nie może.

»Volkszeitung« wyraża nawet za-
patrywanie, że pokój na Wschodzie
Europy jest przez to zagrożony.
Prawdopodobnie Liga Narodów po-
tępi zgodnie zakusy Waldemarasa.

Wiadomości z Polski

P. P. S. WYPOWIADA WOJNĘ PIŁSUDSKIEMU.

Na posiedzeniu powziął klub
parlamentarny P. P. S., następują-
cą rezolucję w związku z oświad-
czeniem Marszałka Piłsudskiego:

1) Z. P. P. S. stwierdza, że u-
stępy istotne wywiady, mówiące o
możliwości okrojowania nowych
praw w Polsce, zawierają groźbę
zamachu stanu przeciw konstytu-
cji, na wierność której Marszałek
Piłsudski wraz z całym rządem
pare dni temu przysięgał.

Z. P. P. S. oświadcza, że P. P. S.
bronić będzie demokracji przedsta-
wicielstwa ludowego, wybranego w
głosowaniu powszechnym, z całą
bezwzględnością.

2) Z. P. P. S. uważa za swój
obowiązek stwierdzić, że wywiad
Marszałka Piłsudskiego wyrządził
ciężką krzywdę i szkodę Rzeczy-
pospolitej Polskiej. Fakt ukazania
się takiego wywiadu obciąża rów-
nież sumienie wszystkich ministrów
obecnego rządu, którzy nie znaleźli
w sobie dość charakteru by prze-
ciwstawiać się temu uderzeniu w po-
wagę państwa polskiego, wobec
obywateli własnych, i wobec świata.

3) Z. P. P. S. oświadcza, że by-
łoby poniżej jego godności, odpo-
wiedzieć polemicznie na obelgi, któ-
re w ogólnikowy sposób, wyklu-
czający ponoszenie za nie odpowie-
dzialności, obrzucił w swoim wy-
wiadzie b. prezes rady ministrów

dzisiejszy zaś minister spraw woj-
skowych Marszałek Piłsudski posłów
sejmu Rzeczypospolitej, a więc i
posłów socjalistycznych.

4) Z. P. P. S. oświadcza, że
świadomy godności, jaką nakłada
nam fakt reprezentacji przeszło 1
i pół miliona robotników i chło-
pów w Polsce będzie bronił tej
godności tak, jak to czynił dotąd
odpowiadając z całą energią na
wszelkie ataki i obelgi.

Deklaracja powyższa jest wyrazem
wypowiedzenia wojny przez
P. P. S. — Marszałkowi Piłsud-
skiemu. Dotychczas stosunki ukła-
dały się w ten sposób, że ze stro-
ny socjalistów pomimo opozycji do
rządu, osoba Marszałka wykluczo-
na była ze wszystkich ataków po-
litycznych.

JAK ROZWIJA SIĘ POLSKA MARYNARKA.

Marynarka polska powiększyła
się znów o jeden parowiec. Przy-
był do Gdyni statek »Jadwiga«
wybudowany na stoczni Palmersa
w Anglii. Podróż od wschodnich
wybrzeży Anglii do Gdyni przy bar-
dzo nieponyślniej pogodzie wyka-
zała, że »Jadwiga« pomimo, że
zbudowana dla komunikacji przy-
brzeżnej, posiada jednak znakomite
kwalifikacje morskie trzymając
się doskonale na fali przy zachो-
waniu swej stałej szybkości.

Parowiec »Jadwiga« wybudowa-
ny dla całorocznej komunikacji jest
dwustrubowcem. Zapewnia to mu
szybkie i pewne manewrowanie.
Rozwija szybkość 12 i pół węzła,
tj. 12 i pół mili morskiej na go-
dzinę. »Jadwiga« jest przeznaczona
do komunikacji pomiędzy Gdań-
skiem, Gdynią, Heltem i innymi
portami Zatoki Gdańskiej. Wewnątrz
urządzenia tego statku nie
pozostawiają nic do życzenia.

Jednocześnie wycieczki organizo-
wane przez »Żeglugę Polską« do
portów duńskich, skandynawskich i
wschodnio bałtyckich, cieszą się
olbrzymim powodzeniem.

Publiczność wyzbywa się stopniowo

wo przesądów i obawy choroby
morskiej i tłumnie zapisują się na
wycieczki zagraniczne pod polską
banderą. Oczywiście ogromną rolę
tu odgrywa ułatwienie paszportowe,
gdyż złożenie dowodu osobistego i
2 fotografii zastępuje paszport za-
graniczny.

Komfortowy statek wycieczkowy
»Gdynia« odbywając trzecią z
rzędu wycieczkę przybył do Hel
singforsu, skąd odplynął do Hango.

Po powrocie do rodzinnego por-
tu »Gdynia« odpływie do Kopenha-
gi, odwiedzając w drodze piękną
wyspę Bornhold.

Nadmienić należy, że wszędzie
w portach bałtyckich ukazanie się
polskiej bandery wzbudza przez
ludność miejscową entuzjastycznie,
wycieczkowicze zaś doznają ser-
decznego przyjęcia zarówno od
tubylców jak i od polskich przed-
stawicieli dyplomatycznych.

Trochę o rodzimym do wiadomości

Wasze szczęście zależy od waszych
dzieci, szczęście ich zależy od zdrowia,
zaś zdrowie będą miały wasze dzieci,
jeżeli im dawać będziecie co 3 miesi-
ce jeden stóik lekarstwa.

Lobrigueira „Minancora“

niema równego mu lekarstwa. Jedno
dziecko 11 miesięczne straciło 548111
robaków, co poświadczyło 6 osób wie-
rogodnych z Itaperiú, w municypjum S.
Francisco do Sul jest niem córka.

Karola J. Neuremberga tamt. pro-
osora.

Lekarstwo to ma 4 numery jakości,
zależnie od wieku. Każdy stóik stanowi
jedną Jozę. Nie potrzebuje środków
przeciwczyćających, ani diety po roz-
wołnieniu. Jest do sprzedania we wszy-
stkich sklepach, drogerjach i dobrych
apteekach. Sprzedający otrzymują dy-
skont (rabat) w aptece »Minance-
ra w Joinville.

ZA DARMO

Wszystkim, którzy cierpią na choroby
płuc jak bronchit, astmę, uciążliwy ka-
szel, chroniczny katar, grype lub osi-
abienie płuc udzielam za darmo le-
kartwa, które ich wyleczy w kilku
dniach. Nadesłajcie swój adres do Marii
G. de Andrade, Travessa do Quartel 9.
São Paulo (Cidade)

odsieczy po schwytniu Natana, po-
stanowił opuścić kryjówek i szukać
ratunku w ucieczce przez rzekę, lecz
w chwili, gdy zamierzał przywieść ją
do skutku, z poza krzaków wypadła
ognista strzała i w szczytach dachu
ugrzeł a. Wprawdzie drzewo, oddawna
wilgocią przejęte, a do tego rannym
deszczem przemoczone, nie zajęło się
od ognistego posieku i pożaru lękać
się nie należało, wszelako każda wy-
puszczona strzała, dopóki się paliła,
przyswecała dzikim, niby pochodnia,
i przy jej świetle oblegający mogli się
przekonać z łatwością o słabości sił
obronczych chaty. To skłoniło ostatecz-
nie kapitana do opuszczenia kryjówki.
Ostrożnie, tylnym wyścieniem wyprowa-
dził kobiety, ukrył je na stoku parowu
pod wystającą skałą i powrócił do
chaty dla zabrania murzyna i pastora,
zastanawiających odwrót kobiet.

Indianie, widząc niepodobieństwo
wznieienia pożaru, zaprzestali wyrzu-
cać strzały ogniste. Ale w tej chwili
czarne chmury, zakrywając księżyc,
rozstąpiły się; albo wichur pędził tu-
many obłoków nieustannie, przeciw
kiedynskiemu blask księżycu, chociaż
słabo, oświetlał zwaliska so sprzyjało
niezmiernie zamiarom oblegających,
którzy dotąd z powodu ciemności u-
derzali na traf i dlatego to ciężkie po-
nieśli straty.

Roland spodziewał się teraz pono-
wienia ataku i dlatego zatrzymał się z
obydwoma towarzyszami w chacie,
gdź w razie jej opuszczenia i zdobycia
przez Indian, wszelka obrona była
niepodobną. Stromy brzeg rzeki, na
którym wzniósł się ruiny, panował
nad parowcem i gdyby raz opanowali
go nieprzyjaciele, gromadka białych
szlęgnęłaby bez ratunku.

W tem oczekiwaniu upłynęła z górą
godzina. Roland nie umiał sobie wy-
tłómaczyć bezczynności Indian. Po
tylu szturmach gwałtownych ucieszyli
się tak dalece, że ani jeden strzał, ani
jeden okrzyk nie zamęcił spokoju nie-
noy. Nadzieja że Natanielowi ujść się
powiodło, że dziesy go nie dostrzegli,
ożywiła na nowo serce kapitana.

Jeżeli w istocie uniknął ręk wro-
ga — myślał Roland — to już nieza-
wodnie musi być blisko obozowiska
karawany i wkrótce przeprowadzi nam
upragnioną odsiecz. Dzięki niebu księ-
życe znowu skrył się za chmurami i na
nowo grzmieć zaczął. O, gdyby
jeszcze tylko choć przez godzinę mógł

utrzymać to stanowisko!

Zyczenia kapitana zdawały się speł-
niać, gdyż cisza wciąż panowała wśród
Indian, a grube chmury, zaciągawszy
horyzont, zaciemniały całą okolicę.
Przekonawszy się o zupełnej spoko-
iności czat indyjskich, Roland opuścił
swoje stanowisko i zeszedł ostrożnie
do rzeki dla odwilżenia wód ust spie-
kłych. Po napięciu się wody, stanął na
małej wyniosłości i stamtąd ogarnął
wzrokiem rzekę, dla zbadania, czyby
się przez nią nie można było ratować
ucieczką. Od strony, gdzie Roland się
znajdował, woda z szumem pędziła
gwałtownie, lecz cokolwiek niżej,
rozlewała się szeroko i płynęła spo-
kojnie. Tu można ją bezpiecznie
przebyć, gdyż nie wyspa, wstrzymu-
jąca bieg wody. Składała się ona, o
ile mu się zdawało, z niezliczonej licz-
by korzeni i pni wierzbowych nastro-
zonych, a ranna powódź napędziła
mnóstwo konarów i pni, zielonemi ga-
łęziami okrytych, co wszystko utwo-
rzyło wał, po obu stronach którego
woda przelewała się z szalonym pe-
dem pieniając się wirując około wyspy.

Roland, przypatrzawszy się, o ile
mógł wśród ciemności, rzec, przekonał
się, że przebycie jej nie było połączo-
ne z takim niebezpieczeństwem, jak
by się to z pozoru zdawać mogło, że
dobrej pływak mógł się dostać na
wspornianą kępa i stamtąd, w razie
gdyby dalej płynąć nie było można,
bronić się Indianom. Nadzieja ożywiła
jego serce, i już począł rozmyślać, w
jakim sposobie przeprowadzić swych
towarzyszy i kobiety przez wodę, gdy
wtem błyskawica, oświeciwszy rzekę,
dozwoliła mu przekonać się, że kępa
składała się po największej części z
koron drzew, chwytających się na wazy-
stkie strony, których pnie i korzenie
znajdowały się pod wodą, że pęd wo-
dy był tak silny, iż niepodobna pra-
wie było powierzyć mu się, bez nara-

ROMANS HISTORYCZNY
OJCIEC GAPON

Bojownik o Wolność

Powieść, którą się czyta z nad-
zwyczaj wielkiem zaintereso-
waniem od początku aż do koń-
ca. Wydanie w zeszytach z kolo-
rowymi okładkami. Blisko 1000
stron dużego formatu.

Cena za całość 15.000

Wysyłamy tylko po otrzymaniu
pieniędzy (franco)

Adresować:
»GAZETA POLSKA«
Curityba — Parana — Brasil
Caixa postal B.

zenia się na rozstrzaskanie o sterzące
z wody pniaki. Tak tedy nadzieja
powzięta znowu ustąpiła miejsca
złwatpieniu.

Zabłyto powtórnie. Przy olśniewa-
jącym świetle błyskawicy kapitan spo-
strzegł niewielkie czółenko, które, zbli-
żwszy się do brzegu zatrzymało się
u zarastających go krzaków. Z łodzi
wyskoczyła ciemna postać, zapewne
Indianin, wysłany przez хордę dla zba-
dania, czyby się nie udało, na oblego-
nych uderzyć od strony rzeki. Teraz
dopiero zrozumiał pozorną spokojność
nieprzyjaciela; a więc, nie tracąc chwili
czasu, wydobyl szablę i, rzuciwszy
się na Indianina, przywiązującego
osólno do drzewa, zadał mu cios tak
potężny, że nieprzyjaciel legł odrazu
na ziemi.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Pijcie

SOBERBA to nowe pi-
wo ciemne ATLANTYKI

TUZIN 118 000 — CALEBUTELKI

Bozmańości.

15 LEKARZY ORZEKŁO ŚMIERĆ.

W Nowym Jorku żył niejaki p. Emory Titman. Nie był to miljonier, ale człowiek zamożny, liczący w swym majątku około 200.000 dolarów. Stary kawaler żył skromnie i solidnie, myśląc się wkrótce wycofać z handlu i tak, jak przystało na solidnego businessmana, po sześćdziesiątce, rozpoznać spokojny żywot rentjera.

Złośliwy los wypaczył jednak zupełnie bogobojny plan.

Przed półtora rokiem, kiedy Titman wychodził z biura, doznał nagłego ataku i nieprzytomny upadł na ziemię. Wezwany lekarz stwierdził daleko posuniętą sklerozę, a co za tem idzie, ciężki stan zdrowia Titmana. Zmartwiony amerykańkanin zwołał konsylium i kazał się dokładnie zbadać. Oddzielne trzy grupy, liczące każda po pięciu najlepszych lekarzy, badały pacjenta, poczem zgodnie orzekły, że z tak zaawansowaną sklerozą, dłużej jak 8 do 10 miesięcy nie pożyje. Jako najdłuższą datę postawiono jeden rok, a że dzieło się to w styczniu 1927 roku, przeto ubiegły styczeń miał być kresem życia pocziwego Titmana. Stary kawaler boląc nad swym losem, lecz po paru dniach praktyczność amerykańska wzięła górę nad grobowymi rozmyślaniami i p. Titman powiedział sobie: «Jeśli umrzeć to na weselu! Całe życie pracowałem, to chociaż niech się przed śmiercią zabawię!».

Sprzedając sklep, zlikwidował wszelkie interesy, a otrzymaną stąd sumę podzielił na dwaście części, czyli około szesnastu tysięcy dolarów wypadło na miesiąc. Za to można się wesolo zabawić nawet w Nowym Jorku.

Mister Titman zamieszkał w luksusowym apartamencie przy o-

slawionym Broadway'u, gdzie urządzał istne orgie zabawy i wesolości. Dzień w dzień odbywały się mniejsze lub większe libacje, na które wynajmował Titman całe zespoly muoc-hallowe, a sowsie oplacane girls'y zachwycaly widzów swymi popisami.

Oslawione festywy zrobily go znanym w całym Nowym Jorku. Parę razy nawet policja interwenjowała z powodu jawnego przekroczenia prohibicji, ale że to ostatni rok życia, więc litosciwi policmani nie mieli serca zatrucac mu ostatnie chwile na tym padole. I pan Titman uzywal nadal rozkoszy doczesnych z iscie amerykańskim humorem: jezdzil do Chicago i z powrotem salonowym wagonem, lub wykupywal wszystkie bilety malych teatrzyków i zmuszal aktorów do grania przed jednym człowiekiem—przed sobą. Tak trwalo dwanaście miesiacy. Ostatnie 500 dolarów poszło z kieszeni, a Titman nie umarl. Nawet przeciwnie czul się wcale nie złe. Zawolal więc wszystkich lekarzy i zalagal zwrotu 200 000 dolarów, które stracic z ich winy.

Doktorzy odmowili, wobec czego mister Emory Titman zaskaržil ich do sądu, a sam, żeby z głodu nie umrzeć, kupil «Ford» i zostal szoferem w malej miejscinie Atlantic City. Wożąc pasażerów, czekał rozprawy sądowej, która się miała odbyć w tym miesiacu. Zainteresowanie oryginalną aferą było wielkie, a wszelkie szanse były potemu, że Titman otrzyma odszkodowanie.

Do tego jednak nie doszlo. Parę dni temu Titman dostal nawego ataku i przeniósł się do wieczności.

Piętnastu lekarzy zatriumfowali i odetchnęło z ulga.

W USCISKACH WĘŻA

W okolicach Pottsville, w Kanadzie, znaleziono na szosie Ludwika Karbowskiego w głębokim omdleniu.—Karbowski zaciskał o-

buracz kurczowo głowę niedużego mającego około 3 stóp długości grzechotnika, który swymi zwojami obcisnął mu szyję.

Zabrano go do szpitala w Minersville, gdzie pod wpływem chloroformu ustąpiło kataleptyczne ze sztywnienie. Okazało się, że grzechotnik jest martwy i że Karbowski nie został podczas borykania się z wężem ukąszony. Przyczyną dziwnego stanu w jakim go znaleziono na drodze, było prawdopodobnie przerażenie, jakim uległ w chwili, gdy grzechotnik w jakiś niewytłumaczony sposób znalazł się na jego szyji.

FATALNE BURSZTYNY

Pewna pani miała dwie bardzo ładne córeczki i ze zdziwieniem zauważyła, że obie stają się smutne i tracą apetyt, bez żadnego widocznego powodu.

Po pewnym czasie dziewczątka zaczęły się oskarżać na bóle w karku, a matka zauważyła małe plamki na ich delikatnej skórze. Zaprowadziła je więc niezwłocznie do kliniki dermatologicznej przy szpitalu św. Ludwika. Lekarz zbadał skrupulatnie podejrzane plamki i powiedział matce:

— Trzeba nam pozostawić córeczki, gdyż towarzyszywo ich byłoby dla pani i jej otoczenia zgubne.

— Cóż im jest? — zawołała przerażona matka.

— Trud!

Biedna matka była bliską omdlenia. Nie chciała wierzyć w diałogozę lekarza, twierząc, że jej córeczki były zbyt dobrze strzeżone, ażeby mogły ulec zarażeniu.

— Niechże się pani dobrze namysli! — rzekł lekarz.

— Ach! — wykrzyknęła nieszcześliwa kobieta — przypominam sobie, że dzieci zaczęły chorować w parę dni potem, gdy im kupiłam dwa bursztynowe naszyjniki u chińskiego przekupnia.

— Otóż i powód, powiedział lekarz.

Biedne małe dziewczynki zostały na zawsze rozłączone z matką i ze światem.

ZYWOEM ZAMUROWANA.

«Jestem kupcem Ibrahimem Sphamem, moja rodzina mieszka w Konstantynopolu W drodze powrotnej z Indyj będąc w posiadaniu bezcennych skarbów ze złota i drogich kamieni zostałem przez mego służącego Saïdi Hassana w tym domu zamurowany. Nie mogąc się wydostać padam ofiarą głodu. Czuję, że koniec mój się zbliża. Allah niech będzie pochwalony».

Są to słowa tajemniczej kartki, znalezionej niedawno temu w Smyrnie, podczas porządkowania zrujnowanego trzęsieniem ziemi domu. W kuchni znaleziono pod ciężką płytą, zamurowane wejście do piwnicy, w której znajdował się w pozycji skulonej szkielet związanego człowieka. Kartka nosiła datę 7 marca 1878 r. Minęło więc 50 lat od dnia przerażającej zbrodni, odkrytej przypadkowo.

Wymieniony dom, jak wykazały poszukiwania przed pół wiekiem nabyty był przez Saïdi Hassana. Zamieszkiwał on ten dom tylko przez kilka miesięcy. Wyjechał potem i nie słyszano o nim więcej w Smyrnie. W Konstantynopolu udał się do domu żony swego pana opowiadając o śmierci Ibrahima, padłego rzekomo z ręki bandytów, od których sam zbiegł po nadzwyczajnych przygodach i udał mu się przybyć do Konstantynopola.

Wdowa, nie mogąc przeżyć tego ciosu, zmarła niebawem, osierocając jedną córeczkę, liczącą rok życia. Zbrodniarz, chcąc widocznie choć w części zmyć winy, wziął ją na wychowanie, sam żeniąc się i mając syna. Niebawem doszedł do wielkiego majątku i był ceniony w mieście jako solidny kupiec.

Los rzucił, że gdy dzieci podrosły, pobrali się, stając na słubnym kobiercu. Rok później Hassan, którego widocznie jeszcze ciągle trapiły wyrzuty sumienia, popełnił

samobójstwo z niewiadomych przyczyn. Podczas wojny światowej zmarła jego żona.

Najtragiczniejszą część historii rozegrała się niedawno. Po otrzymaniu wiadomości o zbrodni, jaka popełnił ojciec męża na ojcu żony, młodzi, dotąd szczęśliwie żyjący, nie mogli przeżyć tej hańby i odebrali sobie życia, zażywając truciznę.

Zdarzenie to dowodzi raz jeszcze, że każda zbrodnia prędzej czy później choćby po latach zawsze wyjdzie na jaw.

SYN, A NIE ZAJĄC W PĘTLI.

W okolicy Ruszon na Łotwie zdarzył się niedawno tragi-komiczny wypadek. Niejaki S. P. stawiał żniw w sadzie pętli na zajęcie, przepuszczając, że to teohóralne stworzenie jest tak uprzejme, iż poleci w pułapkę tak samo, jak w owies.

Niewiadomo, jaki był wynik tego nieracjonalnego polowania, pętli jednak zostały nie zdjęte. Takie zaniedbanie przyczyniło się do potwierdzenia przysłowia: «kto pod kim dotkli kopie, ten sam w nie wpada», z tą jednak różnicą, że nie ojciec w ten «dółek» wpadł, ale jego trzechletni synek Edzio.

Biednemu dziecku wsi, naprzykrzyło się siedzieć w domu, więc korzystając z pogody i nieobecności matki, Edzio wyruszył na spacer.

Niewiadomo, przypadek czy przeznaczenie zaprowadziło go na miejsce, gdzie były nastawione pętli, mały urwis, chcąc przeleźć przez krzaki, wsadził głowę do pętli, a ponieważ usiłował wykłócić drut, z którego była zrobiona, zaczął się ścigać i dusić. Rozpaczały krzyk Edzia, usłyszał nieco starszy od niego brat i przybył z pomocą, ciągnąc swego braciśzka za nogi.

Pomoc ta okazała się najlepszą, gdyż pętla zaczęła jeszcze więcej dusić i tylko matka zdołała szczęśliwie wyciągnąć już zsiniałego synka i zapobiegła nieszczęściu.

Nie róbcie doświadczeń

Tylko słuchajcie moich rad. «Ideal» jest lekarstwem niezawodnym leczącym szybko i radykalnie rany, odmrożenia, liszaje, ekzemy, zajądki, przeczce, rany pochodzące z zacięcia, skażenia, oparzenia i opalenia od słońca, kontuzje, krosty, zmazaczki, piegi, plamy podczas brzemienności, świerzby, piamy skórne, odparzenia, swędzenie, wypadanie włosów, łupież, pocenie się nieprzyjemnie ukąszenia owadów. Nie jest kromem ani pomadą, lecz płynem perfumowanym antyseptycznym i zabijającym. Jego używanie przy myciu twarzy, przy kąpaniu dzieci, przy gojeniu, utrzymuje skórę zawsze świeżą i matową. Znajduje się na składzie we wszystkich aptekach i drogerjach Brazylii. Skład główny: Rua General Camara N. 225—Rio de Janeiro.

Pieniądże
wypożycza się na hipoteki
Rua Comendador Araujo Nr. 45
Kurytyba

ASTMA Lekarstwo Reyn-
gata dla radykalnego
leczenia astmy, influenzy, kataru,
kaszlu gwałtownego, duszności i t. p. jest modykamentem
wielkiej wartości, spreparowanym
wyłącznie z roślin.
Jest płynem, którego używa się 30 kropli
w wodzie oczekrzewej—rano—w południe—i na wieczór.
Zobaczcie świadectwa znajdujące się
przy flaszce.
Do wiadomości: Cena pudełka
12\$000—pocztą—polecone 15\$000
Zamówienia skierować należy do J.
de Carvalho, głównego agenta w Rio
de Janeiro—Caixa postal 1724

Cesari Hertel
KURYTYBA, Plac Municipality Nr. 62
posiada na składzie instrumenty muzyczne wszelkiego rodzaju, dęte i smyczkowe, jak np. skrzypce, gitary, mandoliny, cytli, flety, klarinety i t. d.

BILZ: Noise Naturalne
leczenie
w języku polskim, 2 duże tomy,
bogato ilustrowane, z jedną mapą
do złozenia ciała ludzkiego Tom I.
— 640 stron, tom II. — 1259 stron
CENA: 7\$000
Wysyłamy po otrzymaniu pieniędzy
«Gazeta Polska»
Curityba, Caixa postal B.
STANISŁAW PROKOPIAK
Dom Handlowy
«PORTAO»
pod numerem 171
(obok nowego kościoła)
Skład bogato zaopatrzony w towary
kolonialne, materiały, żelazniwa, naczy-
nia porcelanowe, drobiazgi i t. d. Ku-
puje i sprzedaje produkty rolne.
CENY UMIARKOWANE
Prosi Szan. Rodaków o odwiedzenie
i przekonanie się, że ma towary
dobre po najniższych cenach.

Jedyny w Brazylii Polski Skład
Nasion
Witold Zagórowicz
Travessa Zacharias 5
Kurytyba — Parana
POSZUKUJEMY OD ZARAZ
kilku
STOLARZY I TOKARZY
(także tokarzy, którzy rozumieją się
tylko na skromnych robotach)
TIBURTIUS e Cia, KURYTYBA
Ul. Barão do Rio Branco 338
Świetna okazja!
W miasteczku (séze) Itayopolis (Lu-
cena), która jest jedną z najbogatszych
naszych kolonii, jest do sprzedania dom
murowany z 1 i pół dużymi placami
28,500 m. kwadratowych dużym sadem
i 40 m. od Kościoła. Zgłosz się do
Romana Węgrzynowskiego
Canivete via Mafra — Santa Catharina

Przedsiębiorstwo Kinematograficzne J. Muzzillo & Filhos

Czwartek 13 bm.
w Republice
O Meu Bebe
Nadzwyczajna komedia „Metro Goldwyn Mayer”
z niezrównaną dwójką artystów: George K. Arthur i Karl Dane

Piątek — w Republice
Joelhos a Mostra
z artystami Virginią Lee Corbin i Jhonnie Walker. Superfilm wytwórni E. D. C.

Sobota — w Republice
Ben Lyon, w *Magiss da Danca*
kolosalny film wytwórni „First”
Niedziela o godz. 7,30
w Republice i Ameryce
Uma Vez Para Sempre da Tiffany
Programu Serrador z art. Ratsy Ruth Miller

Matinee — w Republice
6 nadzwyczajnych filmów
o wielkim sukcesie
Zobaczcie nasze programy

W przyszłym tygodniu
Prestigio Social
wytwórni Metro Goldwyn Mayer z art. William Hinnsem

W przyszłym tygodniu
Babo da Sala
wytwórni „First” z Charlesem Murray i George Sidney

Wkrótce
Jackie Coogan, w *MEU COMMANDANTE*. Wspaniały film nadzwyczajny niezrównanej wytwórni Metro Goldwyn Mayer.

Wkrótce — Greta Garbo i Jhon Gilbert, w *Carnee o Diabo*, wytw. Metro Goldwyn Mayer
Największy z najwspanialszych filmów!!!
Oczekujecie z niecierpliwością tej zachwycającej produkcji!

Acosmalte

Naczynia z żelaza,
lane, emaljowane
wewnątrz na szarol
Są to jedyne naczynia,
które opierają się
niszczącej sile
ognia nawet przy
smażeniu potraw.

Uważajcie na zieloną
markę z napisem
ACOSMALTE
GARANTIDO
która jest przylepiona
na każdym garnku
NIE ROZBIJAJĄ SIĘ, NIE PEKAJĄ, ANI NIE KRZYSZ SIĘ EMALJA.

Przy gotowaniu nie przypała się ryż ani inne potrawy
Naczynia te lane z żelaza, emaljowane są z tego powodu godne polecenia, że są
ekonomiczne, trwałe i higieniczne.—Specjalne korzyści z użycia naszych garn-
ków: Prędko się ogrzewają, odporne na ogień nadają się też dla kłoni, bo są
bardzo tanie i trwałe jak jakiegokolwiek inne.
SPROBUJcie!
Garnki te są do nabycia we wszelkich większych sklepach.
Industrias Reunidas „ALBY” S. A. Rio
BACZNOŚĆ PRZED NAŚLADOWNICTWEM!